

*Тинчук Ангеліна,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
студентка 4 курсу
факультету філології і журналістики
Науковий керівник:
к. філол. наук, доцент Т. Скуратко*

МОДИФІКАЦІЯ ЖАНРОВОГО КАНОНУ МОЛИТВИ У ПОЕТИЧНІЙ ТВОРЧОСТІ НАДІЇ СЕНЬОВСЬКОЇ

Значне місце у літературному процесі сучасної Тернопільщини посідає письменниця, поетеса, педагогиня, волонтерка, ініціаторка і засновниця освітніх волонтерських проєктів «Патріотичні й небайдужі» та «Україні потрібен кожен» Надія Сеньовська [1].

Різні аспекти поетичного доробку Надії Сеньовської висвітлені у відгуках та рецензіях на її твори А. Бондаренко, М. Данилевич, Ю. Починок, С. Шевчук, Б. Боба-Дига, Н. Дев'ятко, О. Кобзар, Т. Скуратко та ін.

Значне місце у творчому доробку Н. Сеньовської відводиться жанру молитви, для якої шлях до Бога пролягає через серце:

Що у кінці, Господи?
Начебто – все?
Що взяти нам з космосу?
Вірність як щем.
Що нам тепер, Господи?
Вічність. Одна.
Й так не було просто нам!
А ще – війна...
Що нас чека, Господи?
Чи нам – рости?
На всіх шляхах – розтином –
болю сліди...
Війна тече й кривиться

крізь нас. Пече!
 І попіл над нивами...
 Ставай мечем!
 (Facebook)

Зазначимо, що Надія Сеньовська звернулася до жанру молитви після повномасштабного вторгнення росії в Україну. Свої твори авторка щоденно публікує на особистій сторінці у Facebook (<https://www.facebook.com/share/p/tHSEwTjeqHgNnNXU/>) під рубрикою «Нові українські молитви»). Цікаво, що кожна молитву поетеса присвячує конкретній події (День вишиванки, День Незалежності України, День учителя, Шевченківські дні тощо) і зазначає, у який день українського спротиву проти російської навали написано твір, таким чином ведучи воєнний щоденник. Поетеса культивує форму вільного вірша, мабуть, найбільш вдалу для виявлення внутрішнього духовного досвіду:

День такий невагомий, ніби дитячий подих.
 Зашкарублі долоні мріють його відчути...
 У повітрі тривоги – смак вони мають й дотик...
 Під землею ховають наші страхи набуते...
 День такий невагомий: сонце, весна і квіти.
 Зашкарублі долоні міцно тримають зброю.
 Їх печаль ваговита мітить, і серце мітить
 тих, хто вперто чекає. Вірність – жага достойних.
 (Facebook)

Як і кожен християнин шукає опори в щоденних канонічних молитвах: «Царю небесний», «Отче наш», «Помилуй мене, Боже...», «Вірую», «Богородице, Діво, радуйся!», Надія Сеньовська обирає жанр молитви для особливого спілкування з Всевишнім. Це своєрідний спосіб довірити Йому свої думки: «Царю небесний, утішителю, навчи нас радіти, / бо сумувати ми добре вміємо. / Душе істини, навчи нас вірити / так само легко, як ми розчаровуємося... / ... Прийди і вселися в нас, / Тих, що власну пустку самі

заповнити не можуть. / І, перш за все від нас самих, / спаси, благий, душі наші» (Facebook).

Так, щирою довірою просякнуте звертання до Богородиці як соратниці. Тут Надія Сеньовська наважується продовжити канонічну молитву словами: «Богородице, Діво, радуйся! / І навчи нас радіти теж... / Трансформуй наші скарги вдячністю, / Поки серце іще дзвенить» (Facebook).

Зазначимо, що в молитвах Надії Сеньовської постає український емоційно-вольовий, кардоцентричний антропоцентризм, потяг до рідних просторів, стихійного самовираження ліричних героїв в органічній єдності з природою і духовним звеличенням Всевишнього, дії і помисли яких звернені, як у Шевченка до Пречистої Діви Марії: «Воззри, Пречистая, на їх, / Отих окрадених, сліпих / Невольників» (Facebook), так й у Надії Сеньовської ліричний герой часто звертається до Пречистої із прощенням за земні гріхи.

На нашу думку, саме плідною формою вияву світоглядних ідеалів у поезії Надії Сеньовської стала молитва – не канонічна, а оригінальна, авторська.

Аналізуючи молитовний дискурс Надії Сеньовської, можемо виокремити такі жанрові різновиди молитов, як: молитви-прохання (за добру долю України, завершення війни, навернення усіх грішних, прохання покарати усіх катів України, наблизити Перемогу у жорстокій війні), молитви-подяки і молитви-прослави (похвали, гімни), молитви-сповіді (покаяння) і молитви-споглядання (рефлексії), і навіть – молитви-докоряння (авторка докоряє Всевишньому, що допустив прихід на її рідну землю жорстоку війну).

Отже, авторські молитви Надії Сеньовської – самобутні й оригінальні, глибокі за змістом і способами оприявнення вічних істин, а їхнє значення в літературному просторі сучасної доби надзвичайно вагоме.

ЛІТЕРАТУРА

1. ТНПУ ім. В. Гнатюка: Сеньовська Надія Леонідівна. URL:
http://tnpu.edu.ua/faculty/IPP/senovska-nad-ya-leon-d-vna.php?clear_cache=Y

Вікторія Гураль
факультет філології і журналістики,
магістратура (перший рік навчання)
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПАВЛО ВИШЕБАБА: ФАТАЛІЗМ У ВОЄННІЙ ПОЕЗІЇ

Осмислення воєнних текстів, чи то лірики, чи прози потребує тривалого часового проміжку. Наукові публікації поки замінюються короткими зустрічами та інтерв'ю з митцями, які воюють, і їх висвітленням насамперед у медійному просторі. Прикладом може слугувати надзвичайно пізнавальна, змістовно насичена розмова Артема Чеха і Богдани Неборак, яка розміщена на сайті *Vogue.ua*.

Незважаючи на складність часу, лірика все ж швидко реагує на події і поширюється в просторах соціальних мереж. Поети, які воюють, випустили вже багато збірок віршів воєнної тематики і популяризують свою творчість шляхом запису відеопоезії або живими зустрічами із читачами. Про одного із сучасних письменників Іван Малкович – поет, видавець, головний редактор видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» – зазначав: *«Небагато поетів так стрімко вривалися в літературу, як це зробив Павло Вишебаба. Я помітив, що його стиль вже починають наслідувати інші літератори, а це дуже добре свідчить про силу його таланту»* [1, с.1].

Підтвердженням цієї думки може слугувати цитата Павла із нашого спільного інтерв'ю, яке ми опублікували 14 червня 2023 року у сучасному популярному виданні «*Gossip magazine*»: *«Візьмемо на прикладі вірша «Доньці». Тільки ті відео, які я бачив, набрали близько сорока, а то і більше*